

2026-03-26

Järva stadsdelsnämnd

Skrivelse från Centerpartiet

Patrick Amofah (C)

Kim Ekblom (C)

Skrivelse om Skrivelse om att ansluta Järva stadsdels fritidsbibliotek till Fritidsbanken

I oktober 2024 öppnade Fritidsbanken en verksamhet i Skärholmens stadsdelsnämnd. Det har blivit en tydlig framgång. Under det första året lånades över 50 000 fritids- och idrottsprylar ut. Bara under årets två första månader uppgick utlåningen till cirka 20 000 artiklar.

Efterfrågan är med andra ord stor.

Centerpartiet har sedan förra mandatperioden drivit att Stockholm bör ha en Fritidsbank i varje stadsdel. Vi menar att det är ett konkret och kostnadseffektivt sätt att stärka social hållbarhet, öka inkluderingen och samtidigt bidra till klimat- och resurseffektivitet.

Alla familjer har inte ekonomiska möjligheter att köpa ny utrustning när barnen växer. Skridskor, skidor eller fotbollsskor kan behöva bytas varje säsong. Möjligheten att låna utrustning sänker trösklarna till idrott och friluftsliv.

Men verksamheten är inte enbart till för hushåll med små marginaler. Många i vår stadsdel bor trångt och saknar förråd för en hel uppsättning skidor till familjen. Studenter kan till exempel ha sina friluftsprylar kvar i föräldrahemmet men vilja låna utrustning här för en aktivitet med vänner. Möjligheten att låna gör det också lättare att prova nya aktiviteter. Den här typen av verksamhet bidrar dessutom till cirkulär ekonomi. Utrustning som skänks in rustas upp, lagas och slipas vid behov. Det är varken ekonomiskt eller klimatomåligt rimligt att köpa nya produkter som används vid ett fåtal tillfällen. När människor kan låna först leder det också till mer genomtänkta köp.

Järva stadsdel driver i dag ett eget fritidsbibliotek. Att utrustning kan lånas är i sig positivt. Samtidigt är det svårt att se varför staden valt att bygga upp egna fritidsbibliotek när ett väl fungerande nationellt koncept redan finns i form av Fritidsbanken. Att uppfinna egna lokala lösningar i stället för att ansluta sig till ett etablerat system riskerar att bli både ineffektivt och kortsiktigt. Centerpartiet menar därför att det finns starka skäl att pröva om verksamheten bör anslutas till Fritidsbanken eller kompletteras med en sådan verksamhet.

Det finns tydliga fördelar med att vara del av Fritidsbanken jämfört med att driva en helt fristående verksamhet. Fritidsbanken är en nationell ideell organisation med färdigt lånesystem, gemensam webbplats, etablerade rutiner och utbildningsstöd. Lokala Fritidsbanker ingår i ett nationellt nätverk och kan även låna utrustning mellan orter, exempelvis om en skolklass behöver många par skridskor i samma storlek. Medlemsavgiften till den nationella organisationen är dessutom mycket begränsad.

När stadsdelar i stället driver egna fritidsbibliotek riskerar staden att bygga upp parallella strukturer i stället för att använda ett fungerande nationellt system med en stor lånebank.

Mot bakgrund av ovanstående vill Centerpartiet ställa följande frågor:

1. Har förvaltningen utrett möjligheten att ansluta stadsdelens fritidsbibliotek till Fritidsbanken?

2. Om inte, vilka skäl finns till att verksamheten i dag drivs fristående från det nationella konceptet?
3. Har förvaltningen haft dialog med Skärholmens stadsdelsförvaltning om erfarenheter, kostnader och effekter av deras Fritidsbank?
4. Har förvaltningen haft kontakt med Fritidsbanken Sverige om vad som krävs för att ansluta verksamheten till nätverket?
5. Vilka skillnader i kostnad, administration och kvalitet ser förvaltningen mellan att driva ett eget fritidsbibliotek och att vara del av Fritidsbanken?